ΠΡΟΤΥΠΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΟΔΙΚΗΣ

Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΝΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ [ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2026]

ΘΕΜΑ Α1

Στο Κείμενο 1, ειδικοί μελετητές παρουσιάζουν τις οικονομικές και κοινωνικές αιτίες της παγκόσμιας υπογεννητικότητας σ' έναν προβληματικό σύγχρονο και συνεχώς γηράσκοντα κόσμο. Αρχικά, υπογραμμίζεται η οικονομική επισφάλεια των σημερινών ενηλίκων που επηρεάζει διαλυτικά την ποιότητα των σχέσεών τους ως μελλοντικών γονιών εν μέσω μάλιστα κλιματικής, πολιτικής και πολιτιστικής αστάθειας. Στη συνέχεια, τονίζεται και η χρήση των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων που διαμορφώνουν έναν εικονικό – ουτοπικό κόσμο, καταστροφικό για τις σχέσεις εμπιστοσύνης που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μεταξύ ζευγαριών, κυρίως με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.

Εναλλακτικά

Λόγοι υπογεννητικότητας:

- Οικονομικοί: Κόστος ζωής, εργασιακή αβεβαιότητα, ανεπαρκής κοινωνική πρόνοια, δυσκολία συνδυασμού επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων.
- Κοινωνικοί: Κρίση σχέσεων και αξιών σ' έναν μεταβαλλόμενο κόσμο.
- Χρήση ψηφιακής τεχνολογίας: Απομόνωση, ψυχική δυσφορία και διεύρυνση της απόστασης μεταξύ των δύο φύλων.

ΘΕΜΑ Β1

1.β **2.**β **3.**α **4.**α **5.**α

ΘΕΜΑ Β2

α)

Αίτιο: Η χρήση των smartphones.

Αποτέλεσμα: Αλλαγές στους τρόπους αλληλεπίδρασης, εξιδανικευμένα πρότυπα, ανεδαφικές προσδοκίες, αύξηση μοναξιάς και δυσφορίας και προβλήματα στις σχέσεις των φύλων.

Πρόθεση: Η ανάδειξη της αρνητικής επίδρασης της ψηφιακής τεχνολογίας στις ανθρώπινες σχέσεις και στην έξαρση του φαινομένου της μοναξιάς. (Είναι αποδεκτή και η αναφορά στην πειστικότητα).

β)

Γιατί: Αιτιολόγηση ⟶ Αιτιολογείται η ύπαρξη συντηρητικών νέων και προοδευτικών ηλικιωμένων.

Λοιπόν: Συμπέρασμα ⟶ Συμπεραίνει ότι υπάρχουν δύο διαφορετικές γενιές με μη αναμενόμενα σε σχέση με την ηλικία τους χαρακτηριστικά.

ΘΕΜΑ Β3

- **Ασύνδετο σχήμα:** Αποδίδει τα χαρακτηριστικά της νεότητας με ένταση, πυκνό λόγο, γοργό ρυθμό και συναισθηματική φόρτιση (εναλλακτικά μπορούν να αναφερθούν και η προφορικότητα, ο ελλειπτικός λόγος, ο ασθματικός ρυθμός). Κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Τον προβληματίζει και προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα στον λόγο.

- **α' πληθυντικό πρόσωπο:** Γεφυρώνει την απόσταση μεταξύ πομπού και δέκτη, εκφράζει συλλογικότητα και καθολικότητα σχετικά με τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των δύο γενεών. Εντάσσει τον εαυτό του στο ίδιο σύνολο με τους αναγνώστες. Προσδίδει οικειότητα στο ύφος.

- **Συνυποδήλωση:** Αποτυπώνει με παραστατικό και ζωντανό τρόπο τον ασυγκράτητο χαρακτήρα των νέων δίνοντας έμφαση, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη και διεγείροντας τα συναισθήματά του. Προσδίδει ζωντάνια, εκφραστικότητα και παραστατικότητα. Τέλος, ο λόγος αναβαθμίζεται αισθητικά.

ΘΕΜΑ Γ1

Προτροπές ποιητικού υποκειμένου:

- Απομάκρυνση της θλίψης
- Επιδίωξη της χαράς / Αγώνας για ευτυχία
- Απελευθέρωση από αρνητικές κριτικές / Να αρνηθεί τις συμβάσεις της ζωής που επιβάλλονται από άλλους
- Απόλαυση της ανέμελης ζωής
- Βίωση των απολαύσεων
- Έντονη ζωή και ψυχική λύτρωση / Καλεί σε απογύμνωση εσωτερική και εξωτερική από περιττά προσωπεία
- Εξωστρέφεια
- Αυτοπεποίθηση και τόλμη / Ενεργός δράση

Ενδεικτικοί κειμενικοί δείκτες:

- Προστακτική και προτρεπτική υποτακτική («χτύπα», «να στολιστής»)
- β' ενικό πρόσωπο («να χαρής»)
- επαναλήψεις («να στολιστής»)

Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

- Μεταφορές («πέταξε το μαράζι στα σκουπίδια»)
- Παρομοίωση («σαν βλύσμα»)
- Δεοντική τροπικότητα («πρέπει να γυμνωθής») / Επανάληψη του «πρέπει»
- Εικόνες («να στολιστής με αχάτη»)
- Αντίθεση («ξύδι – μέλι»)

ΘΕΜΑ Δ1

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο ⟶ Τίτλος, αφόρμηση, χρήση α' προσώπου

α) Λόγοι έξαρσης της μοναξιάς νέων – ηλικιωμένων

- Ψηφιακή τεχνολογία / Εθισμός / Κυριαρχία των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης.
- Εντατικοί ρυθμοί ζωής / απαιτητική καθημερινότητα / εντατικοποίηση εργασίας ⟶ έλλειψη ελεύθερου χρόνου.
- Καταναλωτισμός / υλιστικό πνεύμα / υποτίμηση ανθρώπου.
- Ανταγωνισμός – ατομικισμός – αδιαφορία για το συνάνθρωπο.
- Διάρρηξη οικογενειακών δεσμών / εκφυλισμός του θεσμού της οικογένειας.
- Στερεότυπα – ηλικιακός ρατσισμός / απομόνωση ηλικιωμένων.

β) Τρόποι συνεργασίας νέων – ηλικιωμένων

- Διάλογος, ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.
- Γνωριμία των νέων και βίωση της παράδοσης και του λαϊκού πολιτισμού μέσω των ηλικιωμένων.
- Κοινές ασχολίες και δραστηριότητες / περισσότερος χρόνος / σύσφιξη οικογενειακών δεσμών.
- Συνεργασία σχολείων με ανοιχτά και κλειστά κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων / εθελοντικές δράσεις.
- Βοήθεια νέων προς τους ηλικιωμένους, αναφορικά με τη σύγχρονη τεχνολογία ⟶ προσαρμογή στη νέα ψηφιακή πραγματικότητα.